

Význam hlásek v mantrách

Rudolf Steiner

Berlín, 16. března 1913

Zápis A:

Nejprve se hovořilo o Odě Wallerové, že byla zakrátko velmi vroucně spjata s naším hnutím, a byť byla jedním z duchů, kteří vlastně patřili k pozdější době, cítila se zcela spřízněná s naším hnutím, jež je v podstatě také něčím, co se může plně uplatnit teprve v pozdější době; že pan doktor mohl proslovit smuteční řeč a že tato řeč byla plně naladěna na slova: „Zůstaneme jí věrni, tak jako byla ona věrna nám.“

Mezi úsloví běžného života, která jsou vlastně zcela májá, patří: „Já myslím“, „Já cítím“ a „Já chci“. Jen říkáme-li „Já jsem“, říkáme něco pravdivého. Co se týče našich myšlenek, můžeme si často povšimnout, jak na nás ze všech stran naléhají, chceme-li je vyloučit. To dokazuje, že nemyslíme my sami, ale že je v nás myšleno. Kdyby v nás byli působili jen dobří bohové postupující ve vývoji, nikdy bychom nebyli dospěli k iluzi, abychom si namlouvali, že myslíme my sami. Místo abychom v noci upadli do hlubokého, bezesného spánku, bychom kolem sebe viděli velkou imaginaci svých myšlenek a představ, avšak zcela prostoupených životem, substancí vyšších bytostí. Přes den bychom si to pamatovali a vždy bychom věděli, že v našich myšlenkách vlastně spočívá život vyšších bytostí. Lucifer však zapůsobil a zcela se vetkal do našeho myšlenkového života. Kdyby se teď v noci dostavila imaginace, viděli bychom, že téměř celý náš myšlenkový život se stal luciferským. A přes den bychom to trvale pocíťovali jako něco strašlivého: Myslí ve mně Lucifer. Aby před tím byli lidé ochráněni, přepadá nás v noci nevědomý spánek a my žijeme v klamně představě, že myslíme my sami. Jako esoterici se však musíme naučit pohlížet pravdě do očí; a sílu snést myšlenku, že v nás myslí Lucifer, dostaneme, budeme-li vždy se zbožností, zcela zbožností proniknutí, meditovat mantrickou větu: *Ono mě myslí.*

Skutečnost, že v citovém životě nejsme my sami pány, můžeme v tomto životě poznat snadněji než v životě myšlenkovém. City se v nás vzdouvají a často je dokážeme sami velmi málo ovládat. Kdyby i zde byl náš vývoj zůstal ve spojení jen s mocnostmi pokračujícími ve vývoji, pak bychom v noci v imaginacích viděli, že naše city jsou z téže substance jako to, co v podobě života protkává velkou životní říši přírody. Viděli bychom éterné praobrazy rostlin (zcela odlišné od fyzických rostlin) a věděli bychom, že to, co tu protepává éternou životní říši, spočívá i v našich citech. Na to bychom si pak vzpomínali přes den, když bychom pohlédli na vnější přírodu. Teď ale do toho všeho zapůsobil Ahriman. A tak můžeme říci, že v našich citech žije v příznivém případě možná ze dvou třetin, většinou ale spíše ze tří čtvrtin Ahriman a jen z velmi malé části dobří bohové. A to bychom v noci viděli v imaginaci, protože bychom zůstali při vědomí; kdybychom přes den pohlédli na vnější přírodu, věděli bychom, že v našich citech, jež jsou spřízněny s tkaním v životní říši, žije Ahriman. A pociťovali bychom to jako něco strašlivého: Cítí v nás Ahriman. Aby se nám opět dostávalo síly tuto pravdu snášet, musíme v intenzivní vděčnosti vůči dobrým bohům, kteří nás přece jen ještě úplně neopustili, meditovat větu: *Ono mě tká*.

I co se týče našich volných impulzů, je více než zřejmé, že takřka vždy je naše vůle určována příčinami spočívajícími mimo nás, že nás k našemu jednání pudí přitažlivosti a podněty vnějšího světa. I zde, kdyby nebyli zasáhli Lucifer a Ahriman, viděli bychom v noci působení duchovních bytostí a cítili bychom se s ním ztotožnění. Ani přes den bychom pak neznali nic jiného než působení v souladu s tím, co chtějí duchovní bytosti, dobří bohové. Vůle duchovního světa by byla naší vůlí. I tady však zapůsobil Ahrimanův vliv a i to bychom měli vidět a přes den vědět; síly k tomu, abychom to unesli, se nám dostává tím, že v hluboké úctě a pokoře vůči vznešeným duchovním bytostem meditujeme: *Ono mě působí*.

Tak vidíme, že výše zmíněné „já myslím, já cítím, já chci“ je nám dáno jako májá v našem běžném životě, protože nejsme s to snést pravdu. A meditace mantry: *Ono mě myslí - Ono mě tká - Ono mě působí* může již sama o sobě, bez dalších meditací, přivést člověka o velký kus dopředu do duchovního světa. V této mantře má závažnost také následující skutečnost týkající se písmen. *Es denkt mich (Ono mě myslí)* = *e e i* je ostýchavé a uctivé přibližování se k jiné bytosti; *i* znamená splynutí s touto bytostí, k níž se blížíme; *d* (tau) však poukazuje na přetrvávající pocit oddělení v hluboké úctě.

V [mantře] *Es webt mich* (*Ono mě tká*) máme tytéž samohlásky *e e i*, ale místo *d* máme *w*, tedy mnohem intimnější bližení se. Člověk tká a vlní se (*webt und wogt*) zcela do oné druhé bytosti, vlnění [suhlásky] *w* nás k ní samo přenáší. V [mantře] *Es wirkt mich* (*Ono mě působí*) je vše zcela obrácené: *e i i*. Člověk je plně v oné druhé bytosti a z ní působí, zcela se s ní ztotožnil.

Také deset slov rosikruciánské průpovědi je uspořádáno tak, že písmena mají význam. V *Ex Deo nascimur* máme náladu, kterou můžeme cítit při probouzení vůči svému tělu, *e e o a i u*: V *e* máme ostych přiblížit se ke svému tělu, fyzickému a éternému tělu, které bohové budovali po čas velkých vesmírných období; *o* je vůle k obsáhnutí, *a* je ustoupení v obrovské úctě, jako by bylo příliš velké a svaté; *i* = vůle ke splnutí; *u* to vše shrnuje.

In (Christo) morimur: průpověď, v níž máme ono nevýslovné slovo. Můžeme mluvit o náladě post mortem, umírání v Kristu *i i o o i u*. - Ztotožnění se, obsáhnutí, úplné splnutí, shrnutí toho všeho.

Per Spiritum Sanctum reviviscimus. To jsou slova, v nichž je vyjádřeno také dosažení sebevědomí ve sférách, do nichž vstupujeme po smrti. Tady mají větší význam souhlásky; *p r* - cítit se začleněn; *i* představuje pocit Já, uvědomovat si sebe sama jako Já, sebevědomí ve stavu post mortem; *s* tvar páteře. Mistři tak do těchto slov vložili tajemství tvořícího Slova a zde můžeme nalézat stále více tajemství (desetičlenná bytost člověka).

Ze zápisu B:

Nejprve bylo zmíněno úmrtí Ody Wallerové a bylo řečeno, že byla jedním z oněch duchů, kteří na Zemi sestoupili dříve, než by tomu bývalo bylo za obvyklého chodu věcí, a proto - stejně jako celé naše hnutí - v podstatě patřili k pozdější době, a nikdy se tudíž necítili na Zemi úplně doma. Proto se také tak vroucně sžila s naším hnutím a ve velmi krátkém čase také s impulzem Krista; sžila se s ním tak vroucně, že po dosažení věku, v němž Kristus opustil tělo, nemohla [déle] žít. Jejím vroucím přáním bylo, aby byla - až bude pohřbeno její tělo - obklopena jen theosofy, a tak se i stalo. Proto se hlavním motivem tryzny

mohla stát slova: Zůstaneme jí věrni, tak jako byla ona věrna nám.
Pro běžný život platí mnohé, co je však v duchovních světech jinak. Zde na Zemi se tak budeme vždy snažit život zachovat, i kdyby to byl náš vlastní.
Přesto však se může stát, že je-li někdo duchovními mocnostmi odvolán z těla, stane se takový člověk, který s námi byl vřele a ve svátém smyslu spjat, i mimo tělo jedním z našich největších pomocníků.
[V další části se zápis B věnuje mantrám - viz zápis A.]

GA 266/III